

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.715/2025/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Csák Zsolt, a tanács elnöke

Dr. Schmidt Péter, előadó bíró

Dr. Gimesi Ágnes, bíró

Dr. Gunyecz Zoltán, bíró

Dr. Kardos Andrea, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2025. december 9.

Az ügy tárgya: lopás vétsége és más bűncselekmény

Terhelt(ek): terhelt1

Elsőfok: Nyíregyházi Járásbíróság, 20.B.524/2022/62., ítélet, tárgyalás,
2024. július 9.

Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék, 4.Bf.360/2024/18., ítélet, tárgyalás,
2025. március 13.

Az indítvány előterjesztője: terhelt1 terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás vétsége és más bűncselekmény miatt terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva, a Nyíregyházi Járásbíróság 20.B.524/2022/62. számú és a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Bf.360/2024/18. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. A Nyíregyházi Járásbíróság a 2024. július 9. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 20.B.524/2022/62. számú ítéletével terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli lopás vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] és egyedi azonosító jellel visszaélés büntetésében [Btk. 347. § (1) bekezdés a) pont]. A járásbíróság ezért a terheltet, mint többszörös visszaesőt halmazati büntetésül 3 év 9 hónap szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta

meg és megállapította, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható. Rendelkezett a terhelt által előzetes fogva tartásban töltött idő beszámításáról, az eljárás során lefoglalt bűnjelről, valamint a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] A védelmi fellebbezések alapján eljáró Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2025. március 13. napján meghozott 4.Bf.360/2024/18. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 év 6 hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát 3 évre enyhítette. A szabadságvesztésbe a terhelt által 2023. augusztus 30. napjától 2023. szeptember 28. napjáig előzetes fogva tartásban töltött időt és a 2023. szeptember 29. napjától 2024. június 19. napjáig bűnügyi felügyeletben töltött időt rendelte beszámítani olyan módon, hogy egy napi szabadságvesztésnek 5 nap bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg. A törvényszék egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a terhelt terhére megállapított egyedi azonosító jellel visszaélés büntette a Btk. 347. § (1) bekezdés a) pont 1. fordulója szerint minősül. Megállapította a másodfokú bíróság a megsemmisíteni rendelt bűnjel azonosító számát, a terhelt tényleges tartózkodási helyét, továbbá az elsőfokú ítélet bevezető részéből mellőzte az előkészítő ülések dátumainak feltüntetését azzal, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a 2024. július 9. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján hozta meg.

[3] **II.** A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatával szemben terheltl terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt jogszabályi hivatkozás megjelölése nélkül, tartalma szerint a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja, b) pont ba) alpontja, valamint a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján, figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjára.

[4] A felülvizsgálati indítvány lényege szerint a jogerős ügydöntő határozat irányadó tényállása 1. pontjában meghatározott lopási cselekményt a terhelt nem követte el, mert a Suzuki gépkocsi eltulajdonítása nem állt szándékában, annak elvitelére engedélyt kért és kapott a közelben tartózkodó, portásként dolgozó személytől. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem értesítette sem a meghatalmazott védőjét, sem őt a tárgyalási határnapról, így a tárgyalásra felkészülni nem tudott, emellett több alkalommal is indítványozta mind a sértett, mind a tanúk – köztük kiemelten tanú – szembesítését, azonban kérelmeit a bíróság elutasította. A terhelt álláspontja szerint a bíróságnak nem lett volna szabad elfogadnia a sértett írásbeli vallomását, illetőleg a tanú figyelmeztetés nélkül tett vallomását, mindezek miatt az ítélet felderítetlen és megalapozatlan. Kifejtette, hogy vele szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott és a másodfokú bíróság által enyhített büntetés is eltúlzottan súlyos.

[5] A terhelt emellett hivatkozott arra, hogy 2024. április 5. napjától gondnokság alatt áll, a másodfokú bíróság ennek ellenére nem értesítette törvényes képviselőjét a tárgyalásról, továbbá nem kézbesítette gondnoka számára a jogerős ítéletet, megfosztva őt a jogorvoslati jogától is.

[6] A terhelt indítványozta „ítéletének kivizsgálását” és az általa korábban indítványozott szembesítések elrendelését annak érdekében, hogy ártatlanságát bizonyítani tudja. Indítványához orvosi iratokat, valamint gondokság alá helyezéséről szóló határozatot csatolt.

[7] **III.** A Legfőbb Ügyészség a BF.797/2025/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Rögzítette, hogy a terhelt beadványának egy része az elsőfokú határozat ellen bejelentett fellebbezésének, az eljárási szabálysértésekre történő utalásai tekintetében pedig a Nyíregyházi Törvényszék másodfokú ítéletében rögzítetteknek a megismétlése. Kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítványban – tartalmát tekintve – a terhelt lényegében nem az anyagi jogi szabályok

megsértésére, téves jogi értelmezésre hivatkozott, hanem a bizonyítékok mérlegelését támadta és a megállapított tényállás megalapozottságát vitatta, amelyekre felülvizsgálat nem alapítható. A bűnösség kérdését kizárólag az irányadó tényállás alapján lehet eldönteni.

[8] A Legfőbb Ügyészség ezért törvényben kizártnak tartotta a sértett tanúvallomásának elfogadását és a tanúzási figyelmeztetések elmaradását sérelmező, így a bizonyíték-értékelő, mérlegelő tevékenységet támadó kifogásait. Nem tartotta továbbá figyelembe vehetőnek a terhelt felülvizsgálati indítványának azon részeit sem, amelyben a szembesítések elmaradására hivatkozik, mert azzal a megalapozottságot és ezáltal áttételesen a megállapított tényállást támadja, amelyre a felülvizsgálati eljárás keretében nincs törvényes lehetőség.

[9] A cselekmények minősítésével összefüggésben a Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy az 1. tényállási pont kapcsán, a 2021. október 29. napján elkövetett lopási cselekmény tekintetében a rendszeres haszonszerzésre törekvés, így az üzletszerűség is megállapítható, mivel terhelt1 terhelt 2021 augusztusa és októbere között három alkalommal is követett el lopási cselekményeket. Erre figyelemmel álláspontja szerint a terhelt 2021. október 29. napján elkövetett lopási cselekménye helyesen a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pont bb) alpontjára figyelemmel a (3) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti lopás büntetettének minősül.

[10] A Legfőbb Ügyészség szerint a terhelt által az indítványban felsorolt eljárási szabálysértések vonatkozásában a másodfokú bíróság az ítéletében részletesen és helytállóan fejtette ki, hogy miért nem tekinthetők abszolút eljárási szabálysértéseknek, ezért miért nem vezethetnek már a felülbírálat során sem az elsőfokú döntés hatályon kívül helyezéséhez, amely érvelés a felülvizsgálati ok megállapíthatósága szempontjából is irányadó. tanú2 és tanú3 tanúk írásbeli vallomása valóban nem tartalmazza a Be. 176. § (1) bekezdésében rögzített tanúzási figyelmeztetést, ezért a másodfokú bíróság ezen vallomásokat kirekesztette a bizonyítékok közül, majd bizonyítás felvétele érdekében tárgyalás tartását rendelte el, ahol a tanúk nyomozás során tett vallomásának ismertetésével kiküszöbölte az elsőfokú ítélet ezen tényállással kapcsolatos részleges megalapozatlanságát. A Nyíregyházi Törvényszék azt is rögzítette az ítéletében, hogy eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság azzal, hogy annak ellenére, hogy a terhelt 2024. április 5. napjától gondnokság alatt állt, a gondnokát (törvényes képviselőjét), aki a büntetőeljárásban segítőként vett részt, a tárgyalásról nem értesítette, neki az ítéletet nem kézbesítette és jogorvoslati jogot sem biztosított számára. A törvényszék azt is részletesen kifejtette, hogy eljárási szabályt sértett a járásbíróság azzal, hogy a 2024. július 9-ei tárgyaláson a tanúk írásbeli vallomását még a terhelt kihallgatása előtt ismertette, holott a Be. 522. § (1) bekezdése értelmében a bizonyítási eljárás a vádlott kihallgatásával kezdődik; valamint, hogy megszegte a Be. 515. § (4) bekezdésében írt szabályt is, mivel a terhelt részére nem lett kézbesítve megfelelő időben a tárgyalásról szóló idézés, emellett a bíróság nem a terhelt és a védő tárgyalás tartásához hozzájáruló nyilatkozatát sem szerezte be.

[11] A Legfőbb Ügyészség rámutatott arra, hogy a rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan a terhelt a Nyíregyházi Járásbíróság 1.P.21.814/2023/18. számú ítélete alapján több ügycsoport tekintetében cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alatt állt, amelyek azonban a terhelt eljárási jogainak gyakorlását nem érintették.

[12] A Legfőbb Ügyészség hivatkozott arra, hogy a Be.-hez fűzött miniszteri indokolásból kitűnik, a jogalkotói szándék az volt, hogy a törvény a polgári jog szabályai szerint teljes cselekvőképességgel nem rendelkező valamennyi terhelt érdekében lehetővé tegye a törvényes képviselő eljárását. A büntetőeljárási törvény nem tesz különbséget aszerint, hogy a terhelt törvényes képviselője a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokságon alapul, a törvény a meghatározott jogosultság gyakorlását mindkét esetben teljeskörűen biztosítja, és nem teszi függővé a Ptk. 2:19. § (3) bekezdés alapján megjelölt személyi, illetve vagyoni jellegű ügycsoportoktól sem. A Legfőbb Ügyészség hivatkozott a

Kúria BH 2020.201. számon közzétett eseti döntésére is, amelyben véleménye szerint a Kúria ezzel egyező álláspontot foglalt el.

[13] A Legfőbb Ügyészség ugyanakkor kiemelendőnek tartotta, hogy a törvényes képviselő jelenléti jogosultsága nem jelent egyben a védővel azonos jelenléti kötelezettséget, ezért őt az eljárási cselekményekről értesíteni kell, nem pedig idézni. Mivel azon személyek között, akiknek a részvétele a tárgyaláson kötelező, a terhelt gondnoka nem szerepel, ezért a tárgyalás megtartása annak távollétében akkor sem sért eljárási szabályt, ha a terhelt cselekvőképességet korlátozó gondnokság alatt áll.

[14] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság valóban eljárási szabálysértést vétett azzal, hogy a terhelt gondnokát a tárgyalás határnapjairól nem értesítette, majd részére elmulasztotta kézbesíteni az elsőfokú ítéletet és a jogorvoslati jogára vonatkozó tájékoztatást, mindez azonban legfeljebb a Be. 609. § (1) bekezdése szerinti, relatív eljárási szabálysértésnek tekinthető, mivel a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti feltétlen eljárási szabálysértés és ezáltal a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok csak akkor valósult volna meg, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották volna meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[15] A Legfőbb Ügyészség utalt arra, hogy a felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértéseket a Be. 649. § (2) bekezdése sorolja fel, amelyek közé az idézés vagy értesítés szabályszerűségének vagy a tárgyalási időköz megtartásának az esetleges megsértése nem tartozik, és mivel azok csak relatív és nem abszolút eljárási szabálysértés megállapítására lehetnének alkalmasak, ezért felülvizsgálati okot nem képeznek.

[16] A Legfőbb Ügyészség hivatkozott arra, hogy önmagában a felülvizsgálat tárgyát nem képezheti a büntetés-kiszabás, annak felülvizsgálatára csak a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetve a büntetőjog más szabályának megsértése esetén van lehetőség. A büntetés önmagában akkor eshetne felülvizsgálat alá, ha az a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik és emiatt a nemében és/vagy mértékében törvénysértő lenne, jelen ügyben azonban ilyen nem állapítható meg, ezért a terhelt a felülvizsgálati indítványban – az időmúlás és a kár megtérülése okán – a büntetés eltúlzottan súlyos voltára hivatkozással valójában a büntetés-kiszabást támadja, amelyre azonban anyagi jogszabálysértés hiányában nincs törvényes lehetőség.

[17] A Legfőbb Ügyészség indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (1) bekezdése alapján, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen, a Nyíregyházi Járásbíróság 20.B.524/2022/62. számú és a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Bf.360/2024/18. számú ítéletét hatályában tartsa fenn.

[18] **IV.** A terhelt a Kúriára 2025. szeptember 24-én érkezett beadványában megismételte a felülvizsgálati indítványában foglaltakat, majd a Kúriára 2025. december 1. napján érkezett levelében a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakra írásbeli észrevételt terjesztett elő. Észrevételében – a felülvizsgálati indítványában foglaltak újbóli megismétlése mellett – hangsúlyozta, hogy gondnokság alatt áll, és betegsége korlátozza a belátási képességét, a dolgok józan megítélését.

[19] **V.** terhelt1 terhelt felülvizsgálati indítványa részben törvényben kizárt, nem kizárt részében pedig alaptalan.

[20] A Be. XC. Fejezetében szabályozott felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat. Felülvizsgálati eljárásnak kizárólag a törvényben meghatározott felülvizsgálati okok fennállása esetén, a törvényben meghatározott feltételek és korlátok mellett van helye. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető: olyan anyagi vagy eljárási jogszabálysértésre hivatkozással, amelyet a törvény felülvizsgálati okként nem sorol fel, felülvizsgálati eljárás nem indítványozható.

[21] A felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat, a bíróságok vádról rendelkező jogerős ügydöntő határozatának egyes súlyos, a törvényben meghatározott felülvizsgálati okokban megnyilvánuló jogi, és nem ténybeli – az ítélet megalapozottságát, a lefolytatott bizonyítási eljárást, a bíróság bizonyítékokat értékelő és mérlegelő tevékenységét, valamint az ennek következtében megállapított tényeket, illetve a tényből további tényre történő következtetés folytán megállapított tényeket, végső soron az ezek összességéből összeálló történeti tényállást érintő – hiányosságainak orvoslására szolgál. A Be. 650. § (2) bekezdése ezért kimondja, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.

[22] A felülvizsgálati indítványban az irányadó tényálláshoz kötöttség olyannyira szigorú szabály, hogy a büntető anyagi jog szabályainak megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján lenne elbírálni abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2004.102.), vagy más megfogalmazásban: az alapügyben megállapított tényállás az irányadó, függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e vagy sem (Kúria Bfv.I.415/2016/5. számú, BH 2016.264. szám alatt közzétett határozata, Kúria Bfv.II.1441/2022/7. számú határozat).

[23] A tényálláshoz kötöttségre figyelemmel felülvizsgálati eljárásban az anyagi jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével, az abban foglaltakkal összhangban álló tények alapján vizsgálható. A bűnösség megállapítását, illetve a cselekmény minősítését is az irányadó jogerős ügydöntő határozat alapján kell vizsgálni.

[24] Mindezekre tekintettel a felülvizsgálati indítvány kizárt abban a részében, amelyben a tényállás megalapozatlanságát támadja és a bíróság által lefolytatott bizonyítás hiányosságaira, így szembesítés elmaradására, tanú figyelmeztetésének hiányára hivatkozik. Ugyancsak kizárt a felülvizsgálati indítvány abban a részében, amelyben az irányadó tényállás 1. tényállási pontjában foglalt cselekmény tekintetében a megállapított bűnösségét az ott írt tényektől eltérő tények állítására – eltulajdonítási szándékának hiányára, illetve engedélyre – hivatkozik.

[25] A Be. 648. §-ára figyelemmel felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Be. 649. § (1) bekezdésében megjelölt esetekben a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt, míg a Be. 649. § (2) bekezdésében megjelölt okokból eljárási szabálysértés miatt is van helye. Olyan anyagi jogi vagy eljárásjogi szabály megsértésére hivatkozással, amelyet a törvény felülvizsgálati okként nem nevesít, felülvizsgálati indítvány nem terjeszthető elő. Ezért a felülvizsgálati indítvány kizárt abban a részében, amelyben a terhelt a vele szemben kiszabott büntetésének eltúlzott tartamát támadja a minősítés vagy felülvizsgálati okként szabályozott más anyagi jogi szabály törvénysértő jellegére történő hivatkozás nélkül; és ugyancsak kizárt abban a részében, amelyben a tárgyalási időköz megsértésére hivatkozik, ezek ugyanis nem képeznek felülvizsgálati okot.

[26] A felülvizsgálati indítványban támadott büntetés-kiszabás önmagában nem képezi felülvizsgálat tárgyát, ebben a körben a Legfőbb Ügyészség helytállóan hivatkozott a Kúria BH 2005.337. számon közzétett döntése III. pontjában foglaltakra. A büntetés kiszabásának felülvizsgálatára önmagában csak akkor kerülhetne sor, ha az a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve a nemében és/vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239.).

[27] A Kúria a Be. 2025. szeptember 1-től hatályos, a 649. § (1) bekezdését érintő módosítással kapcsolatosan megállapítja, hogy a törvényhely új 649. § (1) bekezdés c) pontját beiktató 2025. évi XLIX. törvény 211. §-ához fűzött jogalkotói indokolás egyértelművé tette

és megerősítette a Kúria korábbi gyakorlatát, mely szerint törvénysértő büntetésen kizárólag azt a büntetést lehet érteni, amely a cselekmény Btk. Különös Része szerinti minősítését, vagy a Btk. más, mérlegelést nem tűrő (kógens) rendelkezésének megsértését valósítja meg, és a büntetés ezen rendelkezések megsértésére figyelemmel mérlegelés nélkül nemében és/vagy mértékében, illetve tartalmában törvénysértő büntetést eredményez. Továbbra is irányadó az a gyakorlat, hogy önmagában a büntetés eltúlzott jellegére történő hivatkozás olyan bírói mérlegelés körébe tartozó tevékenység sérelmezése, amely felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat.

[28] A Kúria gyakorlata továbbra is egységes abban, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont II. fordulatában meghatározott „Btk. más szabályán” a Büntető Törvénykönyv kógens, mérlegelést nem tűrő szabályának megsértését kell érteni, így a büntetés-kiszabás elveire vonatkozó Btk. 80. §-ában meghatározott szabály megsértése felülvizsgálat alapjául nem szolgálhat. A Btk. 80. § (1) bekezdésére figyelemmel a büntetést az e törvényben meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyessége, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez. A büntetés céljára vonatkozó, valamint a büntetés kiszabásának elveit tartalmazó anyagi jogi rendelkezések esetleges megsértése a felülvizsgálatot nem alapozza meg, ezek ugyanis nem olyan rendelkezések, amelyek nem tűrnek mérlegelést. Így nem vizsgálható az sem, hogy a bíróságok a büntetés kiszabása során az enyhítő és súlyosító körülményeket miként vették figyelembe (BH 2019.158.II.).

[29] A Be. 2025. szeptember 1. napjától hatályos 649. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott felülvizsgálati ok is feltételezi a bűncselekmény törvénysértő minősítését, így erre történő hivatkozás nélkül ezen ok alapján a büntetés vagy intézkedés aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe jellegét sem lehetne vizsgálni. Az aránytalan büntetés egyébiránt nem azonos az eltúlzott büntetéssel [Be. 606. § (4) bekezdés, 649. § (1) bekezdés c) pont].

[30] Mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati indítvány egyetlen olyan hivatkozást tartalmaz, amely tekintetében felülvizsgálati eljárás lefolytatásának volt helye: az, hogy a bíróság nem értesítette a tárgyalásról meghatalmazott védőjét és gondnokát, tartalmilag megfeleltethető a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott felülvizsgálati oknak arra figyelemmel, hogy tartalma szerint a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjának megsértésére hivatkozik.

[31] A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményez, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[32] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel, eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[33] A Be. 651. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel saját javára a terhelt is terjeszthet elő felülvizsgálati indítványt, a Be. 652. § (4) bekezdésére figyelemmel határidő nélkül.

[34] A Be. 652. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati indítvány irányul, valamint az indítvány előterjesztésének okát és célját.

[35] A Be. 659. § (5) bekezdése értelmében a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a (6) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül. A Kúria a megtámadott határozatot ugyanakkor a Be. 659. § (6) bekezdésére figyelemmel, a 649. § (2) bekezdés alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be. A

Kúria a Be. 649. § (2) bekezdésében foglalt felülvizsgálati ok fennállását – sem az indítványban hivatkozott eljárási szabálysértést, sem más, felülvizsgálati okként megjelölt eljárási szabálysértést – nem állapított meg.

[36] A Nyíregyházi Törvényszék helytállóan rögzítette a másodfokú határozatban, hogy eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság azzal, hogy annak ellenére, hogy a terhelt 2024. április 5. napjától gondnokság alatt áll, a gondnokát (törvényes képviselőjét), aki a büntetőeljárásban segítőként vett részt, a tárgyalásról nem értesítette, neki az ítéletet nem kézbesítette és jogorvoslati jogot sem biztosított neki.

[37] A Be. 72. § (1) bekezdése szerint a terhelt, vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy törvényes képviselője a büntetőeljárásban segítőként vesz részt, a jelenléti, észrevételezési, felvilágosítás-kérési, indítványtételi, ügyirat-megismerési, valamint jogorvoslati jogára a védő jogai irányadók. A Be. 73. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság ügygondnokot rendel ki, ha a polgári jog szabályai szerint teljes cselekvőképességgel nem rendelkező terheltnek, bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személynek, sértettnek, vagyoni érdekeltnek vagy egyéb érdekeltnek nincs törvényes képviselője, vagy a törvényes képviselő személye nem állapítható meg. Az ügygondnokot a Be. 73. § (8) bekezdésére tekintettel a büntetőeljárásban a törvényes képviselő jogállása illeti meg.

[38] Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy a polgári jog szabályai szerint teljes cselekvőképességgel nem rendelkező terhelt gondnoka a terhelt cselekvőképessége korlátozásának mértékétől függetlenül törvényes képviselőnek tekinthető; gondnok hiányában, illetve, ha a gondnok jogainak gyakorlásában akadályozva van, a Be. 73. § (1) bekezdés c) pontja alapján a törvényes képviselői feladatok ellátására ügygondnokot kell kirendelni. Mind a gondnok, mind a helyette eljáró ügygondnok a terhelt törvényes képviselője, akinek jelenléti és indítványtételi, jogorvoslati jogai a védő jogaival azonos. A törvényes képviselő jelenléte azonban a kötelező védelem eseteitől eltérően nem kötelezettség, hanem jog. Erre figyelemmel, míg a védő kötelező jelenléte esetén számára idézést kell kiadni, addig a törvényes képviselőt az eljárási cselekményről, amelyen jelen lehet, csak értesíteni kell. Mindezekből az is következik, hogy a tárgyalás törvényes képviselő távollétében történő megtartása nem a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, így az a Be. 649. § (2) bekezdés b) pontjában írt felülvizsgálati okot sem valósítja meg. A törvényes képviselő jelenléti jogának megsértése a Be. 609. § keretein belül – relatív eljárási szabálysértésként – értékelhető, annak megállapítása azonban kizárólag jogerő előtt vezethet [a 649. § (1) bekezdésében meghatározott többlet feltételek fennállása esetén] hatályon kívül helyezéshez, jogerő után azonban nem. A Nyíregyházi Törvényszék másodfokú határozatában a terhelt gondnokának értesítési kötelezettsége megsértésével kapcsolatban megállapította, hogy az az eljárás lefolytatására és a büntetőjogi főkérdésekre lényeges hatással nem volt, így nem eredményezheti az ítéletnek a Be. 609. § (1) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezését. A Kúria mindezt azonban felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálhatja.

[39] A Kúria a Bfv.I.686/2022/9. számú határozatában kifejtette, hogy a Be.-hez fűzött miniszteri indokolásból kitűnik, hogy a jogalkotói szándék az volt, hogy a törvény a polgári jog szabályai szerint teljes cselekvőképességgel nem rendelkező valamennyi terhelt érdekében lehetővé tegye a törvényes képviselő eljárását, egyúttal a fiatal- és felnőttkorúak törvényes képviselőjét azonos eljárásjogi helyzetbe helyezze. E rendelkezésből tehát az következik, hogy a büntetőeljárási törvény nem tesz különbséget aszerint, hogy a terhelt törvényes képviselője a cselekvőképességet korlátozó vagy kizáró gondnokságon alapul, a törvényben meghatározott jogosultság gyakorlását mindkét esetben teljes körűen biztosítja és nem teszi függővé a Ptk. 2:19. § (3) bekezdése alapján megjelölt személyi, illetve vagyoni

jellegű ügycsoportoktól sem. Ezzel egyező álláspontot foglalt el korábban a Kúria is, amikor kimondta, hogy törvényes képviselőként a cselekvőképességében korlátozott terhelt esetén van helye a törvényben meghatározott jogok gyakorlásának {BH 2020.201. indokolás [35] bekezdés}.

[40] Mindezekre tekintettel jelen ügyben a terhelt gondnokának törvényes képviselőkénti jogait biztosítani kellett volna az eljárásban, attól függetlenül, hogy a polgári jogi ítélet cselekvőképessége korlátozását milyen ügytípusokra állapította meg. A terhelt gondnoka jelenléti jogának megsértése ugyanakkor nem eredményezte azt, hogy az első- és másodfokú bíróság az ügyben a tárgyalást olyan személy távollétében tartotta volna meg, akinek a jelenléte kötelező volt, így az a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt hatályon kívül helyezéshez nem vezethetett.

[41] **VI.** A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése alapján, tanácsulésen bírálta el, és a Be. 662. § (1) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott Nyíregyházi Járásbíróság 20.B.524/2022/62. számú és a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Bf.360/2024/18. számú ítéletét hatályában fenntartotta, mert a felülvizsgálati indítványnak nem kizárt részében nem adott helyt.

[42] A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére figyelemmel fellebbezésnek, a Be. 650. § (1) bekezdése alapján pedig felülvizsgálatnak nincs helye.

[43] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul.

[44] A Be. 652. § (7) bekezdése alapján felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal – még más jogosult által is – csak egyszer nyújtható be.

[45] A Be. 656. § (4) bekezdésére figyelemmel, az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. december 9.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Gunyecz Zoltán s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró